Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 20 grudnia 2017 r.*

Odwołanie – Pomoc państwa – Telewizja cyfrowa – Pomoc na wdrożenie naziemnej telewizji cyfrowej na obszarach oddalonych i mniej zurbanizowanych – Subwencja na rzecz operatorów platform cyfrowej telewizji naziemnej – Decyzja uznająca środki pomocowe za częściowo niezgodne z rynkiem wewnętrznym – Pojęcie pomocy państwa – Korzyść – Usługa w ogólnym interesie gospodarczym – Definicja – Zakres uznania państw członkowskich

W sprawach połączonych od C-66/16 P do C-69/16 P

mających za przedmiot cztery odwołania w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 5 lutego 2016 r.,

Comunidad Autónoma del País Vasco,

Itelazpi SA, z siedzibą w Zamudio (Hiszpania) (C-66/16 P),

Comunidad Autónoma de Cataluña,

Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI), z siedzibą w Hospitalet de Llobregat (Hiszpania) (C-67/16 P),

Navarra de Servicios y Tecnologías SA, z siedzibą w Pampelunie (Hiszpania) (C-68/16 P),

Cellnex Telecom SA, dawniej Abertis Telecom SA, z siedzibą w Barcelonie (Hiszpania),

Retevisión I SA, z siedzibą w Barcelonie (C-69/16 P),

reprezentowane przez J. Buendíę Sierrę, A. Lamadrida de Pablа oraz M. Bolsę Ferruza, abogados,

wnoszące odwołania,

w której pozostałymi uczestnikami postępowania są:

Komisja Europejska, reprezentowana przez P. Němečkovą, É. Gippiniego Fourniera i B. Stromsky'ego, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

SES Astra SA, z siedzibą w Betzdorf (Luksemburg), reprezentowana przez F. Gonzáleza Díaza oraz V. Romero Algarrę, abogados, a także przez F. Salerna, avocat,

interwenient w pierwszej instancji,

* Język postępowania: hiszpański.

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: T. von Danwitz, prezes izby, C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (sprawozdawca) i C. Lycourgos, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 7 września 2017 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swych odwołaniach Comunidad Autónoma del País Vasco (wspólnota autonomiczna Kraju Basków, Hiszpania) i Itelazpi SA (sprawa C-66/16 P) (zwane dalej „wnoszącymi odwołanie w sprawie C-66/16 P"), Comunidad Autónoma de Cataluña (wspólnota autonomiczna Katalonii, Hiszpania) i Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI) (sprawa C-67/16 P), Navarra de Servicios y Tecnologías SA (sprawa C-68/16 P) (zwana dalej „wnoszącą odwołanie w sprawie C-68/16 P") oraz Cellnex Telecom SA i Retevisión I SA (sprawa C-69/16 P) (zwane dalej łącznie „wnoszącymi odwołania") wnoszą, odpowiednio, o uchylenie:

– w sprawie C-66/16 P – wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 26 listopada 2015 r., Comunidad Autónoma del País Vasco i Itelazpi/Komisja (T-462/13, zwanego dalej „wyrokiem T-462/13", EU:T:2015:902);

– w sprawie C-67/16 P – wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 26 listopada 2015 r., Comunidad Autónoma de Cataluña i CTTI/Komisja (T-465/13, zwanego dalej „wyrokiem T-465/13", niepublikowanego, EU:T:2015:900);

– w sprawie C-68/16 P – wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 26 listopada 2015 r., Navarra de Servicios y Tecnologías/Komisja (T-487/13, zwanego dalej „wyrokiem T-487/13", niepublikowanego, EU:T:2015:899);

– w sprawie C-69/16 P – wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 26 listopada 2015 r., Abertis Telecom i Retevisión I/Komisja (T-541/13, zwanego dalej „wyrokiem T-541/13", niepublikowanego, EU:T:2015:898) (zwanych dalej łącznie „zaskarżonymi wyrokami"),

w których Sąd oddalił ich skargi o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji 2014/489/UE z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie pomocy państwa SA.28599 [C 23/10 (ex NN 36/10, ex CP 163/09)] wdrożonej przez Królestwo Hiszpanii na rzecz rozwinięcia [wdrożenia] naziemnej telewizji cyfrowej na obszarach oddalonych i mniej zurbanizowanych (poza regionem Kastylia-La Mancha) (Dz.U. 2014, L 217, s. 52, zwanej dalej „sporną decyzją").

Okoliczności powstania sporu i sporna decyzja

2 Sąd przedstawił okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu w pkt 1–22 zaskarżonych wyroków. Dla celów niniejszego postępowania można je streścić następująco.

3 Niniejsze sprawy dotyczą środków wprowadzonych przez władze hiszpańskie w ramach przejścia z nadawania analogowego na nadawanie cyfrowe na całym terytorium Hiszpanii, z wyjątkiem Comunidad Autónoma de Castilla-La-Mancha [wspólnoty autonomicznej Kastylia-La Mancha (Hiszpania)] (zwanych dalej „rozpatrywanym środkiem").

4 Królestwo Hiszpanii ustanowiło ramy prawne konieczne do wsparcia procesu przejścia z nadawania analogowego na nadawanie cyfrowe, przyjmując między innymi Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo (ustawę 10/2005 o środkach nadzwyczajnych mających na celu promowanie naziemnej telewizji cyfrowej, liberalizację telewizji kablowej i wspieranie pluralizmu) z dnia 14 czerwca 2005 r. (BOE nr 142 z dnia 15 czerwca 2005 r., s. 20562) i Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre (dekret królewski 944/2005 zatwierdzający narodowy plan techniczny dla naziemnej telewizji cyfrowej) z dnia 29 lipca 2005 r. (BOE nr 181 z dnia 30 lipca 2005 r., s. 27006). Ten dekret królewski nałożył na prywatnych i publicznych nadawców krajowych obowiązek zapewnienia, że odpowiednio 96% i 98% ludności objęte zostanie zasięgiem odbioru naziemnej telewizji cyfrowej (zwanej dalej „NTC").

5 W celu umożliwienia przejścia z nadawania analogowego na NTC władze hiszpańskie podzieliły terytorium Hiszpanii na trzy odrębne obszary, zwane, odpowiednio, „obszarem I", „obszarem II" i „obszarem III". Rozpatrywany w niniejszych sprawach obszar II obejmuje regiony mniej zurbanizowane i oddalone, odpowiadające 2,5% populacji Hiszpanii. Na tym obszarze nadawcy – w braku interesu handlowego – nie inwestowali w cyfryzację, co skłoniło władze hiszpańskie do wdrożenia finansowania publicznego.

6 We wrześniu 2007 r. Consejo de Ministros (rada ministrów, Hiszpania) przyjęła narodowy plan przejścia na NTC, którego celem było osiągnięcie stanu, w którym ludność Hiszpanii byłaby objęta zasięgiem usług NTC w stopniu podobnym do zasięgu telewizji analogowej w 2007 r., to znaczy w zakresie ponad 98% tej ludności i całej lub prawie całej ludności wspólnot autonomicznych Kraju Basków, Katalonii i Navarry (Hiszpania).

7 Dla osiągnięcia celów wyznaczonych dla zasięgu NTC władze hiszpańskie przewidziały przyznanie finansowania publicznego, w szczególności na wsparcie procesu cyfryzacji naziemnej na obszarze II, a dokładniej – w obrębie regionów wspólnot autonomicznych położonych na tym obszarze.

8 W lutym 2008 r. Ministerio de Industria, Turismo y Comercio (ministerstwo przemysłu, turystyki i handlu, Hiszpania, zwane dalej „MPTH") przyjęło decyzję mającą na celu udoskonalenie infrastruktury telekomunikacyjnej oraz ustalenie kryteriów i podziału finansowania działań prowadzonych na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w ramach tzw. Planu Avanza. Budżet zatwierdzony na mocy tej decyzji został przeznaczony w części na cyfryzację telewizji na obszarze II.

9 Cyfryzacja ta została przeprowadzona między lipcem a listopadem 2008 r. MPTH przekazała następnie środki finansowe wspólnotom autonomicznym, które zobowiązały się pokryć pozostałe koszty operacji z własnych zasobów budżetowych.

10 W październiku 2008 r. hiszpańska rada ministrów zgodziła się przydzielić dodatkowe fundusze na rozszerzenie i uzupełnienie zasięgu NTC w ramach projektów przejścia na technologię cyfrową, które miały zostać zakończone w pierwszej połowie 2009 r.

11 Wspólnoty autonomiczne podjęły następnie proces rozszerzenia NTC. W tym celu zajęły się samodzielnie organizacją przetargów lub powierzyły owo rozszerzenie przedsiębiorstwom prywatnym. W niektórych przypadkach wspólnoty autonomiczne zwróciły się o przeprowadzenie omawianego rozszerzenia do gmin.

12 W dniu 18 maja 2009 r. Komisja Europejska otrzymała od SES Astra SA skargę dotyczącą systemu pomocy państwa przyjętego przez władze hiszpańskie na rzecz przejścia z telewizji analogowej na telewizję cyfrową na obszarze II. Zdaniem SES Astra środek ów stanowił niezgłoszoną pomoc mogącą skutkować zakłóceniem konkurencji między platformą nadawania naziemnego a platformą nadawania satelitarnego.

13 Pismem z dnia 29 września 2010 r. Komisja zawiadomiła Królestwo Hiszpanii, że wydała decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 108 ust. 2 TFUE, w sprawie zakwestionowanego programu pomocy dla całego terytorium Hiszpanii, z wyjątkiem wspólnoty autonomicznej Kastylia-La Mancha, w odniesieniu do której wszczęto odrębne postępowanie.

14 Komisja przyjęła następnie sporną decyzję, w której art. 1 uznała, że pomoc państwa przyznana na rzecz operatorów platformy telewizji naziemnej na rozwinięcie, utrzymanie i obsługę sieci NTC na obszarze II została przyznana przez Hiszpanię z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE i jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym, z wyjątkiem pomocy, która została przyznana zgodnie z kryterium neutralności pod względem technologicznym. W art. 3 sentencji tej decyzji instytucja ta nakazała odzyskanie niezgodnej z rynkiem wewnętrznym pomocy od operatorów TNT, niezależnie od tego, czy wspomniani operatorzy uzyskali ją bezpośrednio czy pośrednio.

15 W uzasadnieniu spornej decyzji Komisja w pierwszej kolejności uznała, że różne akty prawne przyjęte na poziomie centralnym oraz umowy zawarte między MPTH i wspólnotami autonomicznymi stanowią podstawę systemu pomocy przeznaczonej na rozszerzenie zasięgu NTC na obszarze II. W praktyce wspólnoty autonomiczne stosowały wytyczne rządu hiszpańskiego dotyczące rozszerzenia NTC.

16 W drugiej kolejności Komisja stwierdziła, że rozpatrywany środek należy uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. W tym względzie instytucja ta podniosła w szczególności, że na poparcie swego twierdzenia o braku pomocy państwa zgodnie z kryteriami określonymi przez Trybunał w wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark Trans i Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, zwanym dalej „wyrokiem Altmark", EU:C:2003:415), władze hiszpańskie podały jedynie przykład wspólnoty autonomicznej Kraju Basków. Niemniej zdaniem Komisji niespełniona została pierwsza z określonych w tym wyroku przesłanek (zwana dalej „pierwszą z przesłanek Altmark"), zgodnie z którą, po pierwsze, przedsiębiorstwu będącemu beneficjentem powinno zostać rzeczywiście powierzone wykonanie zobowiązań do wykonywania usług publicznych, a zobowiązania te powinny być jasno określone. Ponadto, w braku gwarancji najniższego kosztu w ogólnym interesie wspomnianej wspólnoty autonomicznej, również czwarta z określonych w tym wyroku przesłanek (zwana dalej „czwartą z przesłanek Altmark") nie została spełniona.

17 W trzeciej kolejności Komisja uznała, że rozpatrywanego środka nie można uznać za pomoc państwa zgodną z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE – pomimo faktu, że środek ten ukierunkowany był na jasno określony cel będący przedmiotem wspólnego zainteresowania i że rozpatrywany rynek cechował się zawodnością. Jej zdaniem środek ten, przez to, że naruszał zasadę neutralności technologicznej, nie był proporcjonalny i nie stanowił instrumentu właściwego dla zapewnienia mieszkańcom obszaru II odbioru niekodowanych kanałów.

18 W czwartej kolejności Komisja uznała, że w braku wystarczająco dokładnego określenia eksploatacji platformy naziemnej jako usługi publicznej rozpatrywany środek nie może być uzasadniony w świetle art. 106 ust. 2 TFUE.

Postępowanie przed Sądem i zaskarżone wyroki

19 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniach 30 sierpnia 2013 r. (sprawy T-462/13 i T-465/13), 6 września 2013 r. (sprawa T-487/13) i 9 października 2013 r. (sprawa T-541/13) wnoszące odwołania wniosły skargi o stwierdzenie nieważności spornej decyzji.

20 Jednym zarzutów z podnoszonych przez nie na poparcie wszystkich tych skarg było naruszenie art. 107 ust. 1 TFUE.

21 Zarzut ten został oddalony przez Sąd w zaskarżonych wyrokach jako bezzasadny.

22 Sąd oddalił w tym względzie w szczególności podniesioną przez skarżące w pierwszej instancji argumentację, zgodnie z którą rozpatrywanego środka nie można uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE ze względu na brak przyznania beneficjentom korzyści gospodarczej, ponieważ przesłanki określone w wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), zostały spełnione.

23 W odniesieniu do pierwszej z przesłanek Altmark Sąd orzekł w zaskarżonych wyrokach, że skarżące w pierwszej instancji nie wykazały, iż Komisja niesłusznie uznała, że w braku jasnego określenia usługi eksploatacji sieci naziemnej jako usługi publicznej przesłanka ta nie została spełniona.

24 W tym względzie Sąd stwierdził, że eksploatacja sieci NTC na obszarze II nie została określona przez dane państwo członkowskie jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym (zwana dalej „UOIG"), w rozumieniu prawa unijnego, ani na poziomie krajowym, ani na poziomie wspólnoty autonomicznej Kraju Basków w zawartych z nią umowach międzyinstytucjonalnych.

25 Jeśli chodzi o wspólnoty autonomiczne inne niż Kraj Basków, Sąd rozstrzygnął, że Komisja mogła słusznie stwierdzić w motywie 114 spornej decyzji, iż żadna ze wspólnot autonomicznych, w odniesieniu do których władze hiszpańskie mogły powołać się na istnienie UOIG, nie przedstawiła argumentacji umożliwiającej wykazanie, że eksploatacja sieci naziemnej jest usługą publiczną.

26 Natomiast w pkt 78 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 79 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900) i w pkt 106 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) Sąd rozstrzygnął, że jak podniosły skarżące w sprawach, w których wydano te wyroki, Komisja dopuściła się naruszenia prawa, stwierdzając, tytułem uzupełnienia, w motywie 121 spornej decyzji, popełnienie przez władze hiszpańskie oczywistego błędu ze względu na ustalenie konkretnej platformy do celów eksploatacji sieci nadawczych.

27 Niemniej jednak Sąd doszedł do wniosku, że choć Komisja niesłusznie uznała, że ustalenie konkretnej platformy eksploatacji sieci nadawczych stanowi oczywisty błąd ze strony hiszpańskich władz, to pierwsza z przesłanek Altmark nie została spełniona w braku jasnego i dokładnego określenia danej usługi jako publicznej, jak stwierdziła Komisja w motywach 119–125 spornej decyzji.

28 W odniesieniu do czwartej z przesłanek Altmark Sąd w pkt 88 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902) i w pkt 123 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) oddalił argumentację podniesioną przez skarżące w sprawach, w których wydano te wyroki, w zakresie dotyczącym błędu, jakiego miała dopuścić się Komisja, dochodząc w spornej decyzji do wniosku, że przesłanka ta nie została spełniona.

29 Niemniej jednak w pkt 85 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900) Sąd rozstrzygnął, że Komisja dopuściła się naruszenia prawa, a w pkt 63 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898), że naruszyła ona obowiązek uzasadnienia, ograniczając analizę spełnienia czwartej z przesłanek Altmark jedynie do wspólnoty autonomicznej Kraju Basków, mimo iż była świadoma, że przetargi na rozszerzenie zasięgu TNT zostały [również] ogłoszone w innych wspólnotach autonomicznych. Ze względu na to, że przesłanki

określone w wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), mają charakter kumulatywny, Sąd doszedł jednak do wniosku, iż skoro pierwsza z nich nie została spełniona, nie można stwierdzić nieważności spornej decyzji.

30 Ponieważ żaden z podniesionych przez skarżące w pierwszej instancji zarzutów nie został uwzględniony, Sąd oddalił wszystkie wniesione przez nie skargi o stwierdzenie nieważności.

Żądania stron

31 W swych odwołaniach wnoszące je wnoszą do Trybunału o:

– uchylenie zaskarżonych wyroków;

– wydanie ostatecznego rozstrzygnięcia w przedmiocie wniesionych przez nie skarg o stwierdzenie nieważności i stwierdzenie nieważności spornej decyzji oraz

– obciążenie Komisji kosztami postępowania.

32 Komisja i SES Astra wnoszą do Trybunału o oddalenie odwołań i obciążenie wnoszących je kosztami.

33 Postanowieniem Trybunału z dnia 28 marca 2017 r. sprawy od C-66/16 P do C-69/16 P zostały połączone do celów przeprowadzenia ustnego etapu postępowania i wydania wyroku.

W przedmiocie odwołań

34 Na poparcie swych odwołań wnoszące je podnoszą jeden tylko zarzut, który w każdym z tych odwołań został sformułowany w podobny sposób.

35 Zarzut ten został oparty na naruszeniu prawa w zakresie wykładni art. 14, art. 107 ust. 1 i art. 106 ust. 2 TFUE, a także protokołu nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym i protokołu nr 29 w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich. Zarzut ten dzieli się na sześć części.

36 Pierwsza z tych części została oparta na przekroczeniu granicy kontroli oczywistego błędu, do jakiego doszło przy badaniu różnych aktów dotyczących określenia i powierzenia zadania UOIG. Druga z nich dotyczy naruszenia prawa ze względu na to, że zaskarżone wyroki ograniczają zakres uznania przysługującego państwom członkowskim odnośnie do określania w definicji UOIG szczegółowych zasad świadczenia tych usług. Trzecia z nich odnosi się do naruszeń prawa, jakich miał dopuścić się Sąd, analizując przepisy prawa krajowego odnoszące się do określenia UOIG. Część czwarta dotyczy naruszenia prawa ze względu na to, że Sąd pominął to, iż do określenia i powierzenia zadania UOIG przedsiębiorstwom lub jednemu z nich może dojść w drodze szeregu aktów. Część piąta dotyczy naruszenia prawa ze względu na to, że Sąd nie rozstrzygnął, że określenie i powierzenie zadania UOIG nie wymaga użycia określonego sformułowania czy też wyrażenia. W części szóstej tego jedynego zarzutu odwołań wnoszące je podnoszą, że Sąd dopuścił się naruszenia prawa ze względu na to, iż uznał, że protokół nr 29 w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich nie ma zastosowania.

Uwagi wstępne

W przedmiocie dopuszczalności odwołań

37 SES Astra podnosi, że wszystkie odwołania jako całość są niedopuszczalne ze względu na to, iż wnoszące je w swoim jedynym zarzucie w zależności od przypadku albo ograniczają się do zwrócenia się do Trybunału o skontrolowanie dokonanej przez Sąd oceny okoliczności faktycznych i dowodów, nie powołując się przy tym w żaden sposób na ich przeinaczenie, albo nie wskazują tych części wyroków, które są przez nie kwestionowane.

38 Z zastrzeżeniem rezultatów indywidualnej oceny dopuszczalności poszczególnych części jedynego zarzutu odwołań należy stwierdzić, że odwołań tych nie można uznać w ich całokształcie za niedopuszczalne.

39 Co najmniej bowiem niektóre z części jedynego zarzutu tych odwołań z jednej strony dotyczą kwestii prawnych ze względu na to, że za ich pomocą wnoszące odwołania kwestionują dokonaną przez Sąd wykładnię pierwszej z przesłanek Altmark, a także zakres sprawowanej przezeń w odniesieniu do tej przesłanki kontroli sądowej, a z drugiej strony wskazują z wymaganą dokładnością kwestionowane części zaskarżonych wyroków.

40 Należy zatem oddalić argumenty podnoszone przez SES Astra na poparcie twierdzenia, że wniesione odwołania są w całości niedopuszczalne.

W przedmiocie nieskutecznego charakteru jedynego zarzutu odwołań w sprawach C-66/16 P i C-68/16 P

41 Zdaniem Komisji jedyny zarzut odwołań podnoszony w sprawach C-66/16 P i C-68/16 P jest nieskuteczny w zakresie, w jakim dotyczy on naruszenia art. 107 ust. 1 TFUE. SES Astra jest natomiast zdania, że jest on również nieskuteczny w zakresie, w jakim dotyczy on naruszenia art. 106 ust. 2 TFUE.

42 Strony te twierdzą w istocie, że na podstawie tego zarzutu nie można uchylić wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902) ani wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) ze względu na to, iż zarzut ów dotyczy tylko pierwszej z przesłanek Altmark. Biorąc zaś pod uwagę kumulatywny charakter przesłanek określonych w wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), jeśli Trybunał uwzględniłby jedyny zarzut odwołań, Sądowi nie pozostałoby nic innego, jak potwierdzić dokonaną przez Komisję ocenę niespełnienia czwartej z przesłanek Altmark.

43 Wnoszące odwołanie w sprawie C-66/16 P oraz wnosząca odwołanie w sprawie C-68/16 P są zdania, że nawet jeśli czwarta z przesłanek Altmark nie została spełniona, to na podstawie jedynego podniesionego zarzutu odwołań można uchylić wyrok T-462/13 (EU:T:2015:902) i wyrok T-487/13 (EU:T:2015:899) w zakresie, w jakim Sąd, w celu potwierdzenia dokonanej przez Komisję oceny braku zgodności pomocy z art. 106 ust. 2 TFUE, przyjął za podstawę rzekomy brak jasnego określenia UOIG.

– W odniesieniu do jedynego zarzutu odwołań w zakresie, w jakim został on oparty na naruszeniu art. 107 ust. 1 TFUE

44 Należy przypomnieć, że uznanie środka za pomoc państwa wymaga spełnienia wszystkich przesłanek określonych w art. 107 ust. 1 TFUE. Zatem, dla celów uznania środka za pomoc państwa, to postanowienie traktatowe zakłada w szczególności istnienie korzyści przyznanej przedsiębiorstwu (zob. podobnie wyrok z dnia 22 października 2015 r., EasyPay i Finance Engineering, C-185/14, EU:C:2015:716, pkt 35, 36 i przytoczone tam orzecznictwo).

45 W tym względzie zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału art. 107 ust. 1 TFUE nie obejmuje interwencji państwa uznawanej za rekompensatę stanowiącą świadczenie wzajemne za świadczenia przedsiębiorstw będących beneficjentami wykonane w celu wypełnienia zobowiązań z zakresu usług publicznych, tak iż podmioty te w rzeczywistości nie czerpią z tego tytułu korzyści finansowych, a zatem interwencja ta nie powoduje ich uprzywilejowania względem przedsiębiorstw konkurujących (wyrok z dnia 22 października 2015 r., EasyPay i Finance Engineering, C-185/14, EU:C:2015:716, pkt 45 i przytoczone tam orzecznictwo).

46 Niemniej jednak, aby w konkretnym przypadku taka rekompensata nie została uznana za pomoc państwa, konieczne jest, by przesłanki określone w pkt 88–93 wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), zostały spełnione.

47 Po pierwsze, przedsiębiorstwo będące beneficjentem musi zatem wywiązywać się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, a zobowiązania te muszą być jasno zdefiniowane. Po drugie, parametry, na podstawie których obliczona została rekompensata, muszą być wcześniej ustalone w obiektywny i przejrzysty sposób. Po trzecie, rekompensata nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia całości lub części kosztów poniesionych w celu wykonania zobowiązań z zakresu usług publicznych. Po czwarte, poziom koniecznej rekompensaty powinien zostać określony na podstawie analizy kosztów, jakie przeciętne przedsiębiorstwo, prawidłowo zarządzane i odpowiednio wyposażone w środki umożliwiające świadczenie żądanych usług publicznych, poniosłoby na wykonanie takich zobowiązań.

48 Wynika z tego, że interwencję państwową niespełniającą jednej lub kilku ze wskazanych powyżej przesłanek będzie można uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark, C-280/00, EU:C:2003:415, pkt 94).

49 Tak więc jeśli chodzi o kumulatywny charakter przesłanek ustanowionych w wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), okoliczność, że Sąd dopuścił się naruszenia prawa, uznając, iż jedna z tych przesłanek nie jest spełniona, nie może pociągnąć za sobą uchylenia wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902) ani wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899), jeśli poza tym Sąd, nie dopuszczając się przy tym naruszenia prawa, uznał, iż któraś z pozostałych przesłanek też nie jest spełniona.

50 W niniejszym przypadku należy podnieść, że w pkt 89 i 90 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902) Sąd oddalił część pierwszą pierwszego zarzutu nieważności, opartą na braku przyznania korzyści gospodarczej w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, ze względu na to, że w żadnym momencie wszystkie z przesłanek określonych w wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), nie były łącznie spełnione. Oparł się on w tym względzie na analizie pierwszej i czwartej z przesłanek Altmark, po przeprowadzeniu której potwierdził, odpowiednio, w pkt 79 i 88 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), dokonaną przez Komisję ocenę, zgodnie z którą przesłanki te nie zostały spełnione.

51 Analogicznie, w wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) Sąd dokonał oceny pierwszej i czwartej z przesłanek Altmark w ramach przeprowadzanej analizy podniesionego przez skarżącą w pierwszej instancji drugiego zarzutu nieważności opartego na naruszeniu art. 106 ust. 2 TFUE. Po oddaleniu podnoszonych przez tę skarżącą w pierwszej instancji argumentów dotyczących spełnienia tych dwóch przesłanek Sąd w pkt 126 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) rozstrzygnął, że biorąc pod uwagę, iż przesłanki ustanowione w wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), były kumulatywne, Komisja nie dopuściła się naruszenia, prawa stwierdzając, po pierwsze, istnienie pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, i po drugie, niezgodność tej pomocy z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE.

52 W zakresie zaś, w jakim jedyny zarzut odwołań został podniesiony jedynie w celu zakwestionowania dokonanej przez Sąd oceny pierwszej z przesłanek Altmark, bez podważania przy tym tej oceny odnośnie do czwartej z tych przesłanek, należy stwierdzić, że za pomocą tego zarzutu jako takiego nie

można doprowadzić do zakwestionowania ważności wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902) ani wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) w zakresie istnienia korzyści gospodarczej w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, i co za tym idzie, do uchylenia tych wyroków.

53 Tak więc jedyny zarzut odwołań w sprawach C-66/16 P i C-68/16 P należy uznać za nieskuteczny w zakresie, w jakim dotyczy on naruszenia art. 107 ust. 1 TFUE.

– W odniesieniu do jedynego zarzutu odwołania w zakresie, w jakim został on oparty na naruszeniu art. 106 ust. 2 TFUE

54 Artykuł 106 ust. 2 TFUE stanowi, że przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym podlegają normom traktatów, zwłaszcza regułom konkurencji, w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych, i że rozwój handlu nie może zostać naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Unii.

55 Jeśli chodzi o relacje pomiędzy przesłankami ustanowionymi w orzecznictwie wywodzonym z wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), i przeprowadzaną na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE analizą środka pomocowego, z orzecznictwa Trybunału wynika, że kontrola poszanowania przesłanek ustanowionych w tym orzecznictwie jest kwestią nadrzędną, to znaczy następuje podczas badania, czy przedmiotowe środki należy zakwalifikować jako pomoc państwa. Kwestia ta poprzedza w istocie kwestię zbadania, w razie potrzeby, czy pomoc niezgodna ze wspólnym rynkiem jest jednak konieczna do wykonywania zadań powierzonych beneficjentowi przedmiotowego środka, na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 8 marca 2017 r., Viasat Broadcasting UK/Komisja, C-660/15 P, EU:C:2017:178, pkt 34).

56 Ze względu na to, że przesłanki ustanowione w wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), i te, których spełnienie jest konieczne do zastosowania art. 106 ust. 2 TFUE, realizują co do zasady różne cele, Trybunał rozstrzygnął więc, że w celu zbadania środka na podstawie art. 106 ust. 2 TFUE Komisja nie musi badać, czy przesłanki ustanowione w orzecznictwie zapoczątkowanym wyrokiem z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), zostały spełnione (zob. podobnie wyrok z dnia 8 marca 2017 r., Viasat Broadcasting UK/Komisja, C-660/15 P, EU:C:2017:178, pkt 33). Niemniej jednak, jak podkreśla rzecznik generalny w pkt 97 opinii, pierwsza z przesłanek Altmark, zgodnie z którą przedsiębiorstwu będącemu beneficjentem powinno zostać rzeczywiście powierzone wykonywanie jasno określonych zobowiązań z zakresu usług publicznych, ma również zastosowanie w przypadkach powoływania się na odstępstwa przewidziane w art. 106 ust. 2 TFUE (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 marca 1974 r., BRT i Société belge des auteurs, compositeurs i éditeurs, 127/73, EU:C:1974:25, pkt 22; a także z dnia 11 kwietnia 1989 r., Saeed Flugreisen i Silver Line Reisebüro, 66/86, EU:C:1989:140, pkt 56).

57 W niniejszym przypadku z pkt 99 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902) wynika, że Sąd powołał się na pkt 42–79 tego wyroku, odnoszące się do pierwszej z przesłanek Altmark, aby stwierdzić, iż Komisja mogła słusznie uznać, że jeżeli chodzi o wspólnotę autonomiczną Kraju Basków, operatorom sieci naziemnych nie powierzono realizacji jasno określonej UOIG. Sąd doszedł zatem do wniosku, że instytucja ta nie dopuściła się naruszenia prawa, uznając w motywie 172 spornej decyzji, iż nie można powoływać się na wyjątek, o którym mowa w art. 106 ust. 2 TFUE.

58 Analogicznie, w pkt 126 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) Sąd w związku z brakiem ważnego określenia UOIG doszedł do wniosku, że Komisja nie popełniła błędu, uznając, iż sporny środek nie był zgodny z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 106 ust. 2 TFUE.

59 Wynika z tego, że w wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902) i w wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) Sąd oparł swą ocenę art. 106 ust. 2 TFUE na pierwszej z przesłanek Altmark.

60 Należy zatem stwierdzić, że jedyny zarzut odwołań w sprawach C-66/16 P i C-68/16 P, w zakresie, w jakim dotyczy on pierwszej z przesłanek Altmark, może doprowadzić do uchylenia wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902) i wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) w zakresie, w jakim zarzut ten został oparty na naruszeniu art. 106 ust. 2 TFUE.

61 W tych okolicznościach, pomimo nieskuteczności jedynego zarzutu odwołań podniesionego w sprawach C-66/16 P i C-68/16 P w zakresie, w jakim został on oparty na naruszeniu art. 107 ust. 1 TFUE, należy przeprowadzić analizę poszczególnych części tego zarzutu w zakresie, w jakim dotyczą one kwestii zdefiniowania UOIG w rozumieniu art. 106 ust. 2 TFUE.

W przedmiocie jedynego zarzutu odwołań

W przedmiocie pierwszej części tego zarzutu

– *Argumentacja stron*

62 W pierwszej części tego jedynego zarzutu wnoszące odwołania zarzucają Sądowi nieprawidłowe zastosowanie orzecznictwa Trybunału i Sądu, zgodnie z którym Komisja może zakwestionować definicję UOIG sformułowaną przez państwo członkowskie jedynie w przypadku oczywistego błędu.

63 Wnoszące odwołania podnoszą, że celem potwierdzenia dokonanej przez Komisję oceny pierwszej z przesłanek Altmark Sąd w pkt 79 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 80 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 101 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) i w pkt 110 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) oparł się jedynie na stwierdzeniu, iż dokonana przez władze hiszpańskie definicja rozpatrywanej UOIG nie była wystarczająco „jasna i dokładna”; nie orzekł on jednak, iż taka definicja była „oczywiście nieprawidłowa”. Przeciwnie, sam Sąd przyznał istnienie zawodności rozpatrywanego rynku oraz to, że rozpatrywana usługa stanowiła działalność, która mogła zostać uznana za UOIG.

64 W ten sposób według wnoszących odwołania Sąd w oczywisty sposób przekroczył granicę kontroli oczywistego błędu ustanowioną w art. 14, art. 106 ust. 2, art. 107 ust. 1 TFUE i w protokole nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym.

65 Komisja uważa, że pierwsza część podnoszonego zarzutu nie ma znaczenia dla sprawy lub że jest w każdym razie bezzasadna.

66 SES Astra jest zdania, że pierwsza część zarzutu jest niedopuszczalna, a w każdym razie jest ona bezzasadna.

– *Ocena Trybunału*

67 W pierwszej części jedynego zarzutu odwołań wnoszące je podnoszą w istocie, że Sąd dopuścił się naruszenia prawa, rozstrzygając, iż pierwsza z przesłanek Altmark nie została spełniona z braku jasnego i dokładnego zdefiniowania danej usługi jako UOIG, i nie sprawdzając przy tym, czy to określenie UOIG było w oczywisty sposób błędne. W ten sposób Sąd nie uwzględnił zakresu uznania przysługującego państwom członkowskim przy określaniu UOIG, który podlega ograniczeniom jedynie w przypadku popełnienia oczywistego błędu.

68 W pierwszej kolejności, w zakresie, w jakim ta część zarzutu została podniesiona w celu ustalenia, czy Sąd przeprowadził odpowiednią kontrolę sądową oceny dokonanej przez Komisję odnośnie do pierwszej z przesłanek Altmark, należy podnieść, że wnoszące odwołania podnoszą kwestię prawną, której zbadanie w ramach odwołania należy do kompetencji Trybunału. Podniesiony przez SES Astra argument oparty na niedopuszczalności tej części zarzutu nie może zatem zostać uwzględniony.

69 W drugiej kolejności co do istoty należy przypomnieć, że państwom członkowskim przysługuje uprawnienie – pod warunkiem przestrzegania prawa Unii – do określania zakresu i organizacji świadczenia usług UOIG z uwzględnieniem w szczególności celów odpowiadających ich polityce krajowej (zob. podobnie wyrok z dnia 21 grudnia 2011 r., ENEL, C-242/10, EU:C:2011:861, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).

70 W tym zakresie państwom członkowskim przysługuje szeroki zakres uznania (zob. podobnie wyrok z dnia 8 maja 2013 r., Libert i in., C-197/11 i C-203/11, EU:C:2013:288, pkt 88), który może zostać zakwestionowany przez Komisję jedynie w przypadku dopuszczenia się oczywistego błędu (zob. podobnie wyrok z dnia 18 lutego 2016 r., Niemcy/Komisja, C-446/14 P, niepublikowany, EU:C:2016:97, pkt 44).

71 Niemniej jednak, jak słusznie rozstrzygnął Sąd w pkt 51 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 51 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 98 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899), a także w pkt 80 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898), zakres uznania, jakim dysponują państwa członkowskie przy określaniu UOIG, nie może być nieograniczony.

72 Z pkt 89 wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415), wynika, że w tym względzie pierwsza z określonych w nim przesłanek dotyczy w istocie ustalania, po pierwsze, czy przedsiębiorstwu będącemu beneficjentem rzeczywiście zostało powierzone zadanie wykonania zobowiązań do świadczenia usług publicznych, i po drugie, czy zobowiązania te zostały jasno określone w prawie krajowym.

73 Jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 112 i 114–117 swej opinii, za pomocą tej przesłanki realizowany jest cel polegający na zapewnieniu przejrzystości i pewności prawa, co wiąże się z wymogiem spełnienia minimalnych kryteriów dotyczących istnienia aktu lub aktów władzy publicznej, w których określone są w wystarczająco dokładny sposób co najmniej charakter, czas trwania i treść zobowiązań z zakresu usług publicznych ciążących na przedsiębiorstwach, którym powierzono zadanie wykonania tych zobowiązań. W braku określenia takich obiektywnych kryteriów nie byłoby bowiem możliwe zweryfikowanie tego, czy dana działalność może być objęta zakresem pojęcia UOIG.

74 Wynika z tego, że, wbrew temu, co podnoszą wnoszące odwołania, Sąd we właściwym zakresie dokonał powierzonej mu kontroli zdefiniowania przez państwo członkowskie usługi jako UOIG, rozstrzygając, że pierwsza z przesłanek Altmark nie została spełniona z braku jasnego określenia danej usługi jako UOIG w prawie krajowym.

75 Wniosku tego nie można zakwestionować za pomocą podnoszonego przez wnoszące odwołania argumentu, zgodnie z którym rozpatrywany rynek cechuje się niewątpliwie zawodnością, a rozpatrywana usługa stanowi działalność, która mogła zostać uznana za UOIG. Jak podkreślił bowiem rzecznik generalny w pkt 122 opinii, tego rodzaju okoliczności nie mają znaczenia dla ustalenia tego, czy na dane przedsiębiorstwa rzeczywiście nałożono w akcie publicznym zobowiązania do świadczenia usługi publicznej oraz czy zobowiązania te zostały jasno określone.

76 W tych okolicznościach część pierwszą jedynego zarzutu należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie drugiej części zarzutu

– *Argumentacja stron*

77 W części drugiej jedynego zarzutu odwołań wnoszące je twierdzą, że Sąd dopuścił się naruszenia prawa, rozstrzygając, iż po to, aby [wybór] technologii, za pomocą której dana usługa jest świadczona, mógł zostać uznany za objęty zakresem szerokiego uznania przysługującego państwom członkowskich, musi on zostać zawarty w samej definicji usługi jako UOIG.

78 Zdaniem wnoszących odwołania państwa członkowskie dysponują takim uznaniem w odniesieniu nie tylko do „określenia" UOIG, ale także do „świadczenia, zlecania i organizowania" UOIG, co musi obejmować wybór konkretnej technologii, za pomocą której dana usługa jest świadczona. Taki zakres uprawnień wynika zdaniem wnoszących odwołania z protokołu nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym oraz z protokołu nr 29 w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich, a także z orzecznictwa Trybunału i Sądu.

79 Ponadto wnoszące odwołania w sprawach C-66/16 P, C-67/16 P i C-69/16 P podnoszą, że wyrok T-462/13 (EU:T:2015:902), wyrok T-465/13 (EU:T:2015:900) i wyrok T-541/13 (EU:T:2015:898) są dotknięte niespójnością ze względu na to, iż Sąd orzekł poza tym, że określając usługę eksploatacji sieci NTC jako UOIG, władze hiszpańskie obowiązane były do niedyskryminowania innych platform [w stosunku do platformy naziemnej].

80 Komisja i SES Astra stoją na stanowisku, że druga część jedynego zarzutu jest pozbawiona znaczenia dla sprawy.

– *Ocena Trybunału*

81 W drugiej części jedynego zarzutu odwołań wnoszące je podważają w istocie zaskarżone wyroki w zakresie, w jakim Sąd ograniczył w nich przysługujące państwom członkowskim uznanie do jedynie określenia UOIG, pomijając istnienie takiego uznania w odniesieniu do wyboru szczegółowych zasad świadczenia tych UOIG.

82 Należy stwierdzić, że argument ten świadczy o błędnym zrozumieniu zaskarżonych wyroków.

83 W pierwszej kolejności wnoszące odwołania i skarżące w pierwszej instancji same przyznają w pkt 50 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 50 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 97 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) i w pkt 79 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898), że Sąd, powołując się na art. 1 tiret pierwsze protokołu nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym, sam przyznał, iż organom władz krajowych, regionalnych i lokalnych przysługuje szeroki zakres uprawnień dyskrecjonalnych w zakresie świadczenia, zlecania i organizowania UOIG w sposób możliwie najbardziej odpowiadający potrzebom odbiorców.

84 W drugiej kolejności, wbrew temu, co podnoszą wnoszące odwołania, z zaskarżonych wyroków w żaden sposób nie wynika, iż Sąd rozstrzygnął, że technologia, za pomocą której dana usługa będzie świadczona, musi zostać zawarta w samej kwalifikacji danej usługi jako UOIG.

85 Jak bowiem wynika z analizy części pierwszej niniejszego zarzutu, Sąd ograniczył się do dokonania oceny tego, czy pierwsza z przesłanek Altmark została spełniona, w niniejszym przypadku w odniesieniu do usługi eksploatacji sieci NTC. Sąd przeanalizował w tym względzie, czy usługa ta odpowiada wymogowi jasnego określenia UOIG w rozumieniu tej przesłanki, weryfikując w szczególności, czy określone zostały minimalne kryteria, o których mowa w pkt 73 niniejszego

wyroku. Tak więc nie wydał on rozstrzygnięcia w przedmiocie sposobu, w jaki rozpatrywana usługa powinna była zostać konkretnie zdefiniowana w prawie krajowym, tak aby można było uznać pierwszą z przesłanek Altmark za spełnioną.

86 W tych okolicznościach w sprawach C-66/16 P, C-67/16 P i C-69/16 P wnoszące odwołania również nie mogą się opierać na istnieniu rzekomej niespójności, jaką miały być dotknięte wyroki T-462/13 (EU:T:2015:902), T-465/13 (EU:T:2015:900) i T-541/13 (EU:T:2015:898).

87 W rezultacie drugą część jedynego zarzutu należy uznać za bezzasadną.

W przedmiocie trzeciej części zarzutu

– *Argumentacja stron*

88 W trzeciej części swojego jedynego zarzutu wnoszące odwołania zarzucają Sądowi przeinaczenie brzmienia odpowiednich przepisów prawa krajowego oraz dotyczącego go orzecznictwa i poczynienie, co za tym idzie, stwierdzeń w oczywisty sposób sprzecznych z treścią tych przepisów, jak również przypisanie im zakresu zastosowania, którego nie posiadają.

89 W pierwszej kolejności wnoszące odwołania podnoszą, że Sąd w oczywisty sposób przeinaczył brzmienie przepisów krajowych, na które zresztą powołał się w wybiórczy sposób. W szczególności w Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones (hiszpańskiej ustawie 32/2003 prawo telekomunikacyjne) z dnia 3 listopada 2003 r. (BOE nr 264 z dnia 4 listopada 2003 r., s. 38890, zwanej dalej „ustawą 32/2003") eksploatacja sieci radiowo-telewizyjnej została wyraźnie uznana za „usługę [świadczoną] w interesie ogólnym". W tym względzie, wbrew temu, co rozstrzygnął Sąd w pkt 57 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 57 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 104 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) i w pkt 86 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898), zdaniem wnoszących odwołania możliwe jest nałożenie zobowiązań z zakresu UOIG na wszystkie podmioty prowadzące działalność w danym sektorze, w szczególności ze względu na zapewnienie powszechności tej usługi. To zaś odwołanie zostało zdaniem wnoszących w istocie przewidziane w regulujących dziedzinę nadawczą hiszpańskich przepisach, w których ustanowiono mające zastosowanie wobec całego rozpatrywanego sektora obowiązki zapewnienia minimalnego zasięgu. Ponadto hiszpańskie władze w różnego rodzaju aktach normatywnych wyraźnie wskazywały, wbrew przyjętej przez Sąd wykładni, na technologię naziemną.

90 W drugiej kolejności wnoszące odwołania twierdzą, że zaskarżone wyroki zawierają twierdzenia, które pozostają w wyraźnej sprzeczności z materiałem dowodowym poddanym analizie Sądu. Sąd miał błędnie stwierdzić, że skarżące przed nim nie były w żadnym momencie w stanie ustalić, jakie zobowiązania do świadczenia usług publicznych zostały powierzone podmiotom eksploatującym sieć NTC czy to przez prawo hiszpańskie, czy też przez umowy o eksploatację, a tym bardziej nie przedstawiły one w tym względzie żadnego dowodu [pkt 72 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), pkt 73 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), pkt 115 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) i pkt 103 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898)]. Wnoszące odwołania powołują się w tym względzie na umowy o eksploatację zawarte przez władze baskijskie z Itelazpi (sprawa C-66/16 P), na zawartą między władzami katalońskimi a Retevisión umowę w sprawie zamówienia publicznego, a także na specyfikację istotnych warunków tego zamówienia (sprawa C-67/16 P), na porozumienia i umowy zawarte przez rząd Navarry (sprawa C-68/16 P), jak również na umowę i specyfikację istotnych warunków zamówienia dotyczącą przetargu ogłoszonego przez Comunidad autónoma de La Rioja (wspólnotę autonomiczną La Rioja, Hiszpania) (sprawa C-69/16 P).

91 Zdaniem wnoszących odwołania już na podstawie tych aktów można dojść do wniosku, że zarówno sama UOIG, jak i zobowiązanie do jej świadczenia zostały określone w prawidłowy sposób w rozumieniu orzecznictwa Trybunału i art. 4 decyzji Komisji 2005/842/WE z dnia 28 listopada

2005 r. w sprawie stosowania art. [106 ust. 2 TFUE] do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym (Dz.U. 2005, L 312, s. 67). Akty te zostały wspomniane zarówno w trakcie postępowania administracyjnego, jak i na etapie postępowania przed Sądem.

92 Ponadto, w odniesieniu do wspólnot autonomicznych innych niż Kraj Basków, Sąd w pkt 62 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 113 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) i w pkt 92 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) miał błędnie stwierdzić, że akty te nie zostały przedstawione w trakcie postępowania administracyjnego i że Komisja nie miała obowiązku badania ich w trakcie przeprowadzanej analizy poszanowania pierwszej z przesłanek Altmark w zakresie, w jakim wiedziała ona o przeprowadzanych w tych wspólnotach autonomicznych postępowaniach przetargowych, dysponowała specyfikacjami istotnych warunków tych zamówień publicznych oraz znała tożsamość zwycięzców przetargów. Zdaniem wnoszących odwołania Sąd powinien był ukarać Komisję za nieuwzględnienie tych postępowań przetargowych w taki sam sposób, jak uczynił to w pkt 85 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900) i w pkt 60 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) w odniesieniu do czwartej z przesłanek Altmark.

93 Wnoszące odwołania podnoszą również, że stwierdzenie zawarte w pkt 58 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 58 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 105 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) oraz w pkt 87 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898), zgodnie z którym w tych samych aktach nie można było w ważny sposób zakwalifikować eksploatacji sieci NTC jako UOIG ze względu na to, że w ustawie 32/2003 mowa jest o poszanowaniu zasady neutralności technologicznej, stanowi przeinaczenie treści tej ustawy ze względu na to, iż ustanawia ona tę zasadę jedynie jako wyznacznik, nie zaś jako normę ograniczającą uprawnienia władz publicznych.

94 W trzeciej kolejności zdaniem wnoszących odwołania Sąd, ograniczając się do analizy ustawy 32/2003, wyciągnął błędne wnioski w przedmiocie istnienia UOIG, podczas gdy istnieją inne, uszczegóławiające przepisy tej ustawy, akty prawa krajowego, które były przedmiotem prowadzonej przed Sądem dyskusji. Sąd powinien był zatem uwzględnić orzecznictwo Tribunal Supremo (sądu najwyższego, Hiszpania) dotyczące rozpatrywanego środka oraz odpowiednich przepisów hiszpańskiego prawa. Zdaniem wnoszących odwołania Sąd w pkt 71 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 72 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900) i w pkt 102 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) błędnie zrezygnował z uwzględnienia Ley 31/1987 de Ordenación de las Telecomunicaciones (ustawy 31/1987 o organizacji telekomunikacji) z dnia 18 grudnia 1987 r. (BOE nr 303 z dnia 19 grudnia 1987 r., s. 37409), która w sposób szczególny uznaje technologię naziemną za usługę publiczną, ze względu na to, że nie została ona przed nim przedstawiona.

95 Zdaniem Komisji i SES Astra ta trzecia część jedynego zarzutu odwołań jest w oczywisty sposób niedopuszczalna.

– Ocena Trybunału

96 W trzeciej części jedynego zarzutu odwołań wnoszące je zarzucają Sądowi, że ten dopuścił się szeregu naruszeń przy ocenie przepisów prawa krajowego, w których ich zdaniem jasno określono rozpatrywaną usługę jako UOIG.

97 Przede wszystkim należy przypomnieć, że gdy Sąd dokonał ustalenia lub oceny okoliczności faktycznych, Trybunał jest zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uprawniony na podstawie art. 256 TFUE jedynie do kontroli kwalifikacji prawnej tych okoliczności i skutków prawnych, które wywiódł z nich Sąd. Ocena stanu faktycznego nie stanowi zatem, z zastrzeżeniem przeinaczenia

dowodów przedstawionych przed Sądem, kwestii prawnej podlegającej jako taka kontroli Trybunału (zob. w szczególności wyrok z dnia 10 listopada 2016 r., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisja, C-449/14 P, EU:C:2016:848, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).

98 W zakresie dotyczącym prowadzonej w ramach odwołania analizy dokonanej przez Sąd oceny prawa krajowego Trybunał jest tym samym uprawniony jedynie do zbadania, czy nie doszło do przeinaczenia tego prawa (zob. wyrok z dnia 10 listopada 2016 r., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisja, C-449/14 P, EU:C:2016:848, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).

99 W tym względzie takie przeinaczenie musi w oczywisty sposób wynikać z akt sprawy, bez konieczności dokonywania nowej oceny faktów i dowodów (zob. w szczególności postanowienie z dnia 9 marca 2017 r., C-232/16 P Simet/Komisja, niepublikowane, EU:C:2017:200, pkt 58 i przytoczone tam orzecznictwo).

100 W odniesieniu do, po pierwsze, oceny ustawy 32/2003, Sąd w pkt 57 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 57 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 104 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) oraz w pkt 86 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) stwierdził, że zawarta w tej ustawie kwalifikacja usług świadczonych w interesie ogólnym dotyczyła wszystkich usług telekomunikacyjnych, w tym również eksploatacji nadawczych sieci radiowych i telewizyjnych. Rozstrzygnął on, że sam fakt, iż w prawie krajowym usługa została określona jako świadczona w interesie ogólnym, nie oznacza, że na każdym wykonującym ją podmiocie ciążą jasno określone zobowiązania do świadczenia usług publicznych w rozumieniu wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415). Ponadto stwierdził on z jednej strony, że z ustawy 32/2003 nie wynikało, iż wszystkie usługi telekomunikacyjne w Hiszpanii wykazują charakter UOIG w rozumieniu tego wyroku, a z drugiej strony, że usługi świadczone w interesie ogólnym w rozumieniu tej ustawy powinny być świadczone w ramach systemu wolnej konkurencji.

101 Z jednej strony należy stwierdzić, że wnoszące odwołania nie przedstawiły żadnego dowodu, z którego w oczywisty sposób wynikałoby, iż Sąd przeinaczył treść ustawy 32/2003.

102 Z drugiej strony, w zakresie, w jakim wnoszące odwołania kwestionują wyciągnięty przez Sąd wniosek w przedmiocie ogólnego charakteru tej ustawy, a mianowicie że ich zdaniem nie wynikało z niej, by na operatorów sieci naziemnej nałożone zostały wyraźnie określone zobowiązania z zakresu usług publicznych, w myśl pierwszej z przesłanek Altmark, należy podnieść, że zważywszy na niejednoznaczność przywołanych w pkt 100 niniejszego wyroku przepisów tej ustawy, dochodząc do tego wniosku, Sąd nie dopuścił się żadnego naruszenia prawa.

103 Po drugie, w odniesieniu do podnoszonego przez wnoszące odwołań argumentu opartego na tym, że poczynione przez Sąd stwierdzenia były w oczywisty sposób sprzeczne z przyjętymi przez władze hiszpańskie aktami normatywnymi, które wyraźnie powoływały się na technologię naziemną, należy wprowadzić rozróżnienie pomiędzy przypadkiem Kraju Basków a przypadkiem pozostałych wspólnot autonomicznych.

104 W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o Kraj Basków, wnoszące odwołania podnoszą, że w zawartych w tej wspólnocie autonomicznej umowach w wystarczający pod względem prawnym sposób wyjaśnione zostały wynikające ze świadczenia usługi publicznej obowiązki istniejące po stronie beneficjenta, Itelazpi; w umowach tych określono w szczególności charakter tych obowiązków i czas, na jaki zostały one ustanowione, przedsiębiorstwa i terytoria, których dotyczą, rodzaj praw wyłącznych, a także uniwersalny charakter powierzonego zadania.

105 W tym względzie z pkt 62 i 63 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902) wynika, że Sąd przeprowadził ocenę tych umów. W swej suwerennej ocenie okoliczności faktycznych niniejszego przypadku rozstrzygnął on jednak, że żadne z zawartych w tych umowach postanowień nie wskazywało na to, iż eksploatacja sieci naziemnej jest uznawana za usługę publiczną.

106 W tym względzie w dokonanej przez Sąd ocenie rozpatrywanych umów nie można się dopatrzyć żadnego przeinaczenia ich treści. W szczególności argumentacja przedstawiona na poparcie niniejszej części zarzutu nie wskazuje na żadną oczywistą nieprawidłowość faktyczną w sposobie rozumienia tych umów przez Sąd.

107 Następnie, jeśli chodzi o wspólnoty autonomiczne inne niż Kraj Basków, wnoszące odwołania w sprawach C-67/16 P, C-68/16 P i C-69/16 P podnoszą, że w wyrokach T-465/13 (EU:T:2015:900), T-487/13 (EU:T:2015:899) i T-541/13 (EU:T:2015:898) Sąd pominął istnienie wspomnianych w pkt 90 niniejszego wyroku oficjalnych aktów określających rozpatrywaną usługę jako UOIG.

108 Argumentacja ta jest pozbawiona znaczenia dla sprawy. Po pierwsze, z pkt 62 i 63 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), z pkt 113 i 114 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899), a także z pkt 92 i 93 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) wynika, że Sąd nie poprzestał na oddaleniu podniesionych przed nim przez skarżące argumentów dotyczących tych aktów ze względu na to, iż władze hiszpańskie nie przedstawiły ich w trakcie postępowania administracyjnego jako przykładów aktów powierzających zadania z zakresu usług publicznych, lecz tytułem uzupełnienia przeanalizował treść przywołanych przez skarżące dowodów i rozstrzygnął, że w dokumentach tych nie ma żadnego elementu, na podstawie którego można by było dojść do wniosku, iż rozpatrywana usługa stanowi UOIG w rozumieniu wyroku z dnia 24 lipca 2003 r., Altmark (C-280/00, EU:C:2003:415). Wnoszące odwołania nie zakwestionowały zaś dokonanej przez Sąd oceny prawnej zawartej w tych punktach wyroków ani tym bardziej nie przedstawiły dowodów świadczących o tym, że dokonując tej oceny, Sąd przeinaczył treść tych dowodów.

109 Po trzecie, należy odrzucić podnoszony przez wnoszące odwołania argument, zgodnie z którym Sąd pominął pewne przepisy prawa krajowego, przedstawione jako materiał dowodowy w trakcie toczącego się przed nim postępowania, efektem czego nieuwzględniony miał zostać zakres regulacji ustawy 32/2003.

110 Należy bowiem przypomnieć, że to do Sądu należy ocena przedstawionego mu materiału dowodowego. Sąd nie może więc – z zastrzeżeniem obowiązku poszanowania zasad ogólnych i przepisów proceduralnych dotyczących ciężaru dowodu i postępowania dowodowego oraz zakazu przeinaczenia materiału dowodowego – być zobowiązany do przedstawienia uzasadnienia odnoszącego się konkretnie do oceny mocy dowodowej każdego z przedłożonych mu dowodów, zwłaszcza jeśli stwierdzi, że są one obojętne lub pozbawione znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu (zob. podobnie wyrok z dnia 15 czerwca 2000 r., Dorsch Consult/Rada i Komisja, C-237/98 P, EU:C:2000:321, pkt 50, 51).

111 W tym względzie, po pierwsze, wnoszące odwołania w żaden sposób nie zarzucają Sądowi uchybienia proceduralnym zasadom rządzącym rozkładem ciężaru dowodu oraz postępowaniem dowodowym. Po drugie, z przedstawionego przez wnoszące odwołania materiału dowodowego nie wynika w oczywisty sposób, że rozpatrywane akty miałyby mieć jakieś znaczenie dla dokonywanej oceny tego, czy usługa eksploatacji sieci naziemnych stanowi UOIG.

112 Należy też podkreślić, że podniesiony przez wnoszące odwołania argument dotyczący rzekomego nieuwzględnienia ustawy 31/1987 jest pozbawiony znaczenia dla sprawy. Z pkt 71 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), z pkt 72 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900) i z pkt 102 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) wynika bowiem, że Sąd nie poprzestał na oddaleniu podniesionych przed nim przez skarżące argumentów dotyczących tej ustawy ze względu na to, iż owa ustawa nie została mu przedstawiona, lecz wydał, tytułem uzupełnienia, rozstrzygnięcie w przedmiocie tej ustawy. Uznał on w tym względzie, że na podstawie okoliczności polegającej na tym, iż na mocy tej ustawy usługi radiofonii i telewizji nadawane drogą naziemną są usługami publicznymi, nie można w każdym razie dojść do wniosku, że ustawa 31/1987 określa również rozpatrywaną usługę jako usługę publiczną. W ramach swych odwołań wnoszące je nie powołują się na jakiekolwiek przeinaczenie przez Sąd treści ustawy 31/1987.

113 Tak więc trzecią część jedynego zarzutu odwołań należy częściowo odrzucić jako niedopuszczalną, a częściowo oddalić jako w części bezzasadną, a w części pozbawioną znaczenia dla sprawy.

W przedmiocie części czwartej

– Argumentacja stron

114 W czwartej części jedynego zarzutu odwołań wnoszące je twierdzą, że Sąd, oddalając w pkt 57 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 57 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 104 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) oraz w pkt 86 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) zawartą w ustawie 32/2003 definicję UOIG ze względu na to, iż w ustawie tej nie powierzono zadania świadczenia usług publicznych, dopuścił się naruszenia prawa.

115 Ich zdaniem Sąd dopuścił się pomieszania pojęć „definicji" i „powierzenia" UOIG, które, w odróżnieniu od tego, co rozstrzygnął Sąd, mogą być dwoma odrębnymi aktami, w zależności od podziału kompetencji pomiędzy poszczególne organy władz danego państwa członkowskiego.

116 Zdaniem Komisji i SES Astra ta czwarta część jedynego zarzutu odwołań jest niedopuszczalna.

– Ocena Trybunału

117 W zakresie, w jakim w czwartej części jedynego zarzutu odwołań wnoszące je zarzucają Sądowi, że ten ustanowił wymóg, aby akt określający rozpatrywaną UOIG był jednocześnie aktem powierzenia zadania jej świadczenia przedsiębiorstwom lub jednemu z nich, należy stwierdzić, że ta część zarzutu dotyczy zasadności zaproponowanej przez Sąd wykładni pierwszej z przesłanek Altmark, która to wykładnia jest kwestią prawną. Tak więc nie można uwzględnić podnoszonego przez Komisję i SES Astra argumentu w przedmiocie niedopuszczalności tej części zarzutu.

118 Jeśli chodzi natomiast o istotę sprawy, argument, na którym wnoszące odwołania opierają czwartą część jedynego zarzutu tych odwołań, bazuje na oczywiście błędnym zrozumieniu zaskarżonych wyroków. Wbrew bowiem temu, co podnoszą wnoszące odwołania, Sąd nie wykluczył tego, aby z jednej strony określenie UOIG, a drugiej strony powierzenie zadania jej świadczenia zostało dokonane w drodze odrębnych aktów.

119 W pkt 52 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 52 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 99 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899), a także w pkt 81 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) Sąd wyraźnie przyznał, że zobowiązanie do zarządzania UOIG powinno być powierzane danemu przedsiębiorstwu w drodze jednego lub kilku aktów, których forma może zostać określona przez każde państwo członkowskie, przy czym akty te powinny w szczególności określać charakter i czas trwania zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych oraz przedsiębiorstwa i terytoria, których dotyczy zobowiązanie.

120 Jak zostało to stwierdzone w pkt 100 niniejszego wyroku, Sąd następnie w pierwszej kolejności rozstrzygnął, że sam fakt, iż dana usługa została określona w ustawie 32/2003 jako świadczona w interesie ogólnym, nie oznacza, że na każdym wykonującym ją podmiocie ciążą jasno określone zobowiązania do świadczenia usług publicznych w rozumieniu pierwszej z przesłanek Altmark.

121 Potem, jak zostało to wskazane w pkt 103–108 niniejszego wyroku, Sąd przeanalizował, czy poza ustawą 32/2003, na mocy której poszczególnym operatorom rzeczywiście powierzone zostały wyraźnie określone zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych, istnieją inne akty. Niemniej jednak doszedł on do wniosku, że władze hiszpańskie nie wykazały, iż miało to miejsce w przypadku rozpatrywanej usługi.

122 W rezultacie czwartą część jedynego zarzutu należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie części piątej

– Argumentacja stron

123 W piątej części jedynego zarzutu odwołań wnoszące je zarzucają Sądowi, że ten błędnie oddalił ich opartą na spełnieniu pierwszej z przesłanek Altmark argumentację, w istocie ze względu na to, że akty określające i powierzające rozpatrywaną UOIG nie zawierały, formalnie rzecz biorąc, w swych przepisach sformułowania „usługa publiczna". Zdaniem wnoszących odwołania z pkt 63 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), z pkt 58 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), z pkt 91 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) oraz z pkt 93 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) wynika, że Sąd ustanowił wymóg, iż do tego, aby zawartą w prawie krajowym definicję UOIG można było uznać za wystarczająco jasną i precyzyjną, konieczne jest, aby wyraźnie odwoływała się ona do pojęcia „usługi publicznej".

124 Komisja, nie żądając żadnego szczególnego sposobu potraktowania tej piątej części jedynego zarzutu odwołań, podkreśla, że Sąd w zaskarżonych wyrokach nie ustanowił w odniesieniu do określenia UOIG wymogu użycia szczególnego sformułowania, lecz sprawdził, czy, w przepisach krajowych świadczenie usługi sieciowej zostało zdefiniowane jako UOIG.

125 Zdaniem SES Astra część piąta jedynego zarzutu odwołań jest w oczywisty sposób niedopuszczalna.

– Ocena Trybunału

126 W piątej części jedynego zarzutu odwołań wnoszące je zarzucają Sądowi, że ten przyjął formalistyczne podejście, wymagając, że do spełnienia pierwszej z przesłanek Altmark konieczne jest, aby przepisy prawa krajowego określające UOIG i powierzające zadanie ich świadczenia zawierały wyrażenie „usługa publiczna".

127 Należy stwierdzić, że argument ten świadczy o błędnym zrozumieniu zaskarżonych wyroków. Z pkt 63 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), z pkt 58 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), z pkt 91 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) i z pkt 93 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898) w żaden sposób nie wynika bowiem, aby Sąd ustanowił wymóg, iż do spełnienia pierwszej z przesłanek Altmark konieczne jest użycie wyrażenia „usługa publiczna".

128 W tych okolicznościach piątą część jedynego zarzutu odwołań należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie części szóstej

– Argumentacja stron

129 W szóstej części jedynego zarzutu odwołań wnoszące je zarzucają Sądowi, że ten dopuścił się naruszenia prawa, rozstrzygając w pkt 69 i 70 wyroku T-462/13 (EU:T:2015:902), w pkt 70 i 71 wyroku T-465/13 (EU:T:2015:900), w pkt 110 i 111 wyroku T-487/13 (EU:T:2015:899) oraz w pkt 100 i 101 wyroku T-541/13 (EU:T:2015:898), że protokół nr 29 w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich nie dotyczy finansowania operatorów rozpatrywanych platform emisji sygnału z tego względu, iż w protokole tym mowa jest jedynie o nadawcach publicznych.

130 Komisja uważa, że ta część zarzutu jest pozbawiona znaczenia dla sprawy, a w każdym razie – bezzasadna.

131 SES Astra uważa, że szósta część tego jedynego zarzutu jest w oczywisty sposób niedopuszczalna lub w każdym razie jest pozbawiona znaczenia dla sprawy.

– *Ocena Trybunału*

132 W szóstej części jedynego zarzutu odwołań wnoszące je zarzucają w istocie Sądowi, że ten dopuścił się szeregu naruszeń prawa, rozstrzygając, iż protokół nr 29 w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich nie ma zastosowania w niniejszym przypadku.

133 Tę część zarzutu należy oddalić jako pozbawioną znaczenia dla sprawy. Jak podnosi Komisja, wnoszące odwołania nie wskazują powodów, dla których na podstawie protokołu nr 29 w sprawie systemu publicznego nadawania w państwach członkowskich można dojść do wniosku, że beneficjentom spornego środka rzeczywiście powierzono wykonywanie zobowiązań z zakresu usług publicznych, które to zobowiązania zostały wyraźnie określone w prawie krajowym.

134 Ponieważ żadna z sześciu części jedynego zarzutu odwołań nie została uwzględniona, zarzut ten należy w całości oddalić.

W przedmiocie kosztów

135 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach. Artykuł 138 § 1 tego regulaminu, mający zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, stanowi, że kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.

136 Ponieważ Komisja i SES Astra wniosły o obciążenie wnoszących odwołania kosztami postępowania, a te ostatnie przegrały sprawę, należy obciążyć je kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołania zostają oddalone.

2) Comunidad Autónoma del País Vasco, Itelazpi SA, Comunidad Autónoma de Cataluña, Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI), Navarra de Servicios y Tecnologías SA, Cellnex Telecom SA i Retevisión I SA zostają obciążone kosztami postępowania.

Podpisy